

„Edinost“
izhaja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 4. uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročbe brez priložene naročnine se oprava
ne ozira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samezne številke po 6 stotink (3 nč.);
zven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi
Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.
Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, 11. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Tiskarna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Javni shod

političnega društva „Edinost“ dne 10.
marca v telovadnici „Trž. Sokola“.

(Dalje.)

Gospod dr. Rybač je nastopno nada-
ljeval in zaključil svoj govor:

Določba o štetju ljudstva po občevalnem
jeziku je bila napravljena iz političnih obzi-
rov. Narodi, ki imajo moč v svojih rokah,
hočejo to določbo, ker jim koristi v njih po-
litične svrhe. To določbo je treba odpraviti
ter šteti ljudstvo po narodnostih. (Vsestran-
sko odobravanje). S tem bi se odpravile ve-
like krivice, ki se nam godijo na podlagi
krivičnih rezultatov ljudskega štetja. Po tem
bi se odpravile vse one mahinacije, vsled ka-
terih nam krađejo na tisoče in tisoče duš.
(Vskliki.) Ako je kdo rojen pod Nanosom,
je gotovo Slovenec in če bi tudi bival v
Rimu in bi vedno občeval v italijanskem je-
ziku. Ako takega človeka vprašajo, kake na-
rodnosti je, bo gotovo, ako hoče govoriti
resnico, moral priznati, da je slovenske na-
rodnosti; ako bi ga pa vprašali, kateri je
njegov občevalni jezik, moral bi priznati,
da je isti italijanski! Ali v tem slučaju se
ga ne more smatrati za Laha, kakor delajo
to naše državne oblasti, kadar nam odgo-
varjajo na naše zahteve. Jaz poznam nekega
laškega gospoda, ki je zelo pravičen v na-
rodnem obziru in ki bi rad tudi govoril slo-
venski, kadar je potreba. Ta gospod ima v
svoji hiši dekle, ki je doma od nekje iz po-
stojskega okraja, ki je torej gotovo Slo-
venka. Ali ker govori ista v njegovi družini
vedno le laški, vpisal je v popisno polo
italijanski kakor občevalni jezik.

Vlada bo seveda to Slovenko štela se-
daj za pravo Italijanko. In na ta način se
povečuje število Lahov na našo škodo. Med
drugimi sleparijami ob priliki ljudskega štetja
v Trstu dogajala se je tudi ta, da so do-
tični komisarji za ljudsko štetje popisne pole
naravnost falsificirali. Iz besed »sloveno« in
»sloveniseh« so napravljali besedi »italiano«
in »italieniseh«. Mi smo opozarjali vlado na
te slučaje, ali ta se ni ganila, da bi kazno-
vala one, ki počenjajo take stvari. Ako vlada
noče sama postopati proti temu, skušati mo-
ramo, da jo prisilimo v to s tem, da vse to
prijavimo na kompetentno mesto. Ako se o
ljudskem štetju vprašuje po občevalnem je-
ziku, bojijo se mnogi, ki so odvisni od la-
škega magistrata ali od laške gospode —

če tudi so Slovenci — izjaviti, da govorijo
doma v slovenskem jeziku, da je torej njih
občevalni jezik slovenski, ker bi radi tega
mogli zgubiti svoje službe. Ako bi se pa
štelo po narodnosti, bi se jim ne trebalo bati
ničesar in mogli bi priznati brez strahu, da
so Slovenci. Tudi najbolj zagrižen sovražnik
našega naroda ne bi jim mogel tega zameriti in
jih prisiliti, da se vpišejo za Laha, ker nji-
hova narodnost je in ostane slovenska, če
tudi bi vedno in povsod govorili le laški; in
ker nikdo ni odgovoren za to, da ga je ro-
dila slovenska ali laška mati. Ker se na pod-
lagi ljudskega štetja tudi delijo pravice na-
rodom in posebno šole, pozivali bomo vse
slovenske državne poslance, da se v držav-
nem zboru vsi potegnejo za to, da se o pri-
hodnjem ljudskem štetju uvede v popisne
pole materinski jezik in ne občevalni
jezik.

Rubriko 13., tisto nesrečno rubriko »ob-
čevalnega jezika«, so magistratni organi o
popisovanju navadno puščali prazno. Čemu?
Oni so namreč že v naprej določili, da na-
štejejo le toliko Slovencev, kolikor ugaša
njim, nekaj več ali nekaj manj, nego so jih
našteli pred 10 leti. Ako bi nas kar vseh
pogoltnili, bi bila stvar prekrščna in bi se
moral vsakdo vprašati nehoté, kam so neki
izginili vsi tisti Slovenci, ki so bili še o zad-
njem štetju in ki so se pokazali o zadnjih
volitvah?! Kjer je toliko volileev, mora biti
vendar tudi ljudi. Radi tega so rubriko o
občevalnem jeziku, če le možno, puščali
prazno, da so nas potem našteji toliko, koli-
kor se jim je zdelo, da bo ugajalo njihovim
računom in da bo za svet in zlasti za vlado
— vsaj verjetno in za poslednjo brčkone tudi —
prav. A žalostno je, da ga nimamo tu mesta, kjer
bi se mogli pritožiti radi takega krivičnega
postopanja. Ako bi se hoteli pritožiti proti
organom za ljudsko štetje, bi se morali pri-
tožiti pri tistih, ki so te organe postavili in
katerim bi pripadala pravica in dolžnost, da
jih kaznujejo! A ta je naš mestni — magi-
strat. (Smeh. Klici: Ta pa, ta!) Iz mnogih
slučajev, ki so se dogodili ob priliki ljud-
skega štetja, pa je dokazano, da jim je ma-
gistrat sam zaukazal tako postopati in jih
torej radi tega gotovo ne bo kaznoval, tem-
več jih še nagradi. Ali, ako že noče magi-
strat kaznovati svojih ljubljencev, storiti bi
morala to vlada. (Vskliki: Ne sme! Se boji
magistrata in trozveze! Tržaška vlada je na
magistratu!) Vlada je dolžna že po določili

zakona, pregledati operat ljudskega štetja; in
ako je spoznala, da je ta pokvarjen, mora
ona sama, po svojih organih napraviti nov
operat, ki bo odgovarjal resnici. In to more
storiti, glasom istega zakona, na stroške onega
organa, ki je zakrivil, da operat ne odgo-
varja resnici. Ali, ker je v našem slučaju ta
organ mestni magistrat in bi torej morali
davkoplačevalci plačati stroške, bi bilo pra-
vično, da se novo ljudske štetje izvede na
stroške onih oseb, ki so zakrivilo falzifikacije,
oziroma, ki so dajale take ukaze!

Mi moramo najodločneje protestirati proti
temu, da se z nami tako postopa od strani
mestnega magistrata ter da nas tako potaju-
jejo ob priliki ljudskega štetja. Ne vemo,
da-li nam ta protest kaj pomore; no, mi mo-
ramo vsejedno povzdigniti svoj glas in opo-
minjati vlado na nje dolžnosti in obljube, ker
vemo, da vlada rada pozablja na svoje dol-
žnosti do nas. (Burno pritrdjevanje.) Predla-
gam torej nastopno resolucijo:

**»Javni shod, sklican od politič-
nega društva „Edinost“ v Trstu na
današnji dan, protestira odločno proti
načinu ravno dovršenega ljudskega
štetja, v kolikor se tiče konstatiranja
občevalnega jezika in pozivlje c. kr.
vlado, da v smislu zakona in dane
obljube preiskuje operat mestnega ma-
gistrata tržaškega.«**

Prof. Mandić je predlagal, da bi
Rybačovo interpelacijo raztegnili tudi na Istro.
Delokrog našega društva se razteza tudi na
Istro, a tudi tam doli so se godile slične
krivice.

Zborovalec I. Kuščar je opozarjal na
slučaj, dogodivši se v Istri, da je vlada po-
slala svoj organ, ki je ljudi, vpisane za Slo-
vence, izpraševal, da-li res znajo slovenski.
To je čudno. Vlada zahteva tu, naj ljudje
znajo pravilno slovenski, šol slovenskih pa nam
nočejo dati!

Zborovalec Biček je povdarjal, da je
naše ljudstvo menilo, da bodo revizijo izvrše-
vali resni in pravični državni uradniki, mesto
teh pa prihajajo v hiše neki mlečnozobi
mladiči.

Dr. Rybač je pojasnjeval, da se sedanja
revizija vrši v imenu župana. Po zakonu
imajo občine z lastnimi statuti pravico in
dolžnost prepričati se, kako so nje organi
izvršili ljudsko štetje. Ko bo ta revizija do-
vršena, predloži se le občina ves operat ces.
kr. namestništvu in potem je temu posled-

njemu v dolžnost, da pregleda ves operat.
Seveda vemo vsi, kako organi župana vrše
to revizijo! Fakt je, da ne hodijo revidirati
k onim, ki so vpisani za Italijane, da-si je
jedino mej temi takih, ki so krivično vpisani,
ampak zahajajo le med Slovence, kamor ni
potreba hoditi, ker je izključeno, da bi bili
kakega Italijana vpisali za Slovence. V do-
kaz naj služi sledeči slučaj. V Škorklji je v
neki hiši 13 družin, med temi je 11 italijan-
skih, 1 nemška in 1 slovenska. A glejte, do-
tični organ je prišel revidirati le v sloven-
sko in nemško rodbino, za onih 11 italijan-
skih pa se ni zmenil. Namen takemu postop-
panju je jasen. Vsa ta revizija od strani obč.
organov je le poskus, da-li bi se ne dalo iz
onih, ki so vpisani za Slovence, iztisniti še
kaj Italijanov. Še tisto malo, kar so nas vpi-
sali, bi nas hoteli sedaj uničiti. (Vskliki
ogorčenja).

Zborovalec Zore je pripovedal kričeč
lastni slučaj. Polo je bil izpolnil sam ter
vpisal slovenski občevalni jezik. Pozvan na
sekcijo, pa je videl, da je bila njegov
poli pridejena druga italijan-
ski izpolnjena pola!!

Resolucija Rybačeva (popolnjena po pred-
logu Mandičevem) je bila vsprejeta soglasno
in ob glasnem odobravanju.

Na to je spregovoril prof. Matko Man-
dić, da izreče neko misel. — Časopisje ima
dan danes veliko moč. O Veliki noči se
snide v starodavnem našem Dubrovniku II.
kongres slovenskih novinarjev Avstrije. Na
tem shodu hoče eden novinarjev predlagati,
da se vse slovansko novinstvo
Avstrije počne zložno zavze-
matizato, da rimska stolica
uvede slovansko bogoslužje
v vse katoliške cerkve, kjer bi-
vajo Slovani. (Viharni živio-klici, plo-
skanje, dolgo trajajoča manifestacija). Govor-
nik bi predlagal torej, da se naloži politič-
nemu društvu, naj izposluje, da bi se na re-
čenem shodu jednaka skupna akcija novinstva
sprožila tudi v ta namen, da se bo odslej štelo
ljudstvo na podlagi materinega jezika. (Vi-
harno pritrdjevanje). — Predlog Mandičev je
bil vsprejet soglasno.

(Nadaljnjo razpravo o domovinskem za-
konu prinesemo prihodnjič).

Politični pregled.

V TRSTU, dne 13. marca 1901.

Državni zbor. (Zbornica poslancev.)
Seja se je pričela večeraj ob 5. in pol uri po-
poludne. Med ulogami je zakonski načrt o
kompetenci obrtnih sodišč glede navskrižij
med osobjem parnikov in železnice na jedni
strani in direkcijami istih na drugi.

Posl. Brzorad je zopet stavil vpraša-
nje na predsednika radi postopanja z nem-
škimi interpelacijami. — Nemški »divjak«
Ofner je zahteval, naj se predsednik proti
izvedenju disciplinarne preiskave proti
poslanecu učitelju Seitzu z ozirom na imuni-
teto istega. Na predlog posl. Daszynskega
so izvolili odsek 48 členov, kateremu se iz-
roče vse cesarske naredbe, ki so bile izdane
na podlagi § 14. in Kaiserjev predlog, da se
odpravi § 14. Zbornica je potem prešla k
drugemu čitanju zakonskega načrta o kon-
tingentu novincev. Glavni govornik proti,
Mladočeh Fort, je v svojem govoru po-
vdarjal, naj se nikar ne misli, da se
je zgodil popoln preobrat v po-
stopanju mladočeške stranke, ker
je ista napravila izjemo v svoji taktiki na-
pram zakonskemu načrtu o kontingentu no-
vincev. Avstrijski parlament je postal v svoji
sedanji sestavi nesposoben za delo in nezmi-
selno je misliti, da bi dosegli redno poslova-

PODLISTEK

Zadnji turški napad.

Črtica. — Spisal Janko Kessler.

Na občestni steni Bonačevega mlina na
gorenjem Vrhpolji visi precej velika, štiri-
voglata deska, na kateri je domač samouk
prav spretno in zanimivo naslikal smešno-
resen prizor.

Slika — imenujmo jo tako — kaže nek-
danjo graničarsko stražnico v koelživem tre-
nutku, ko so jo napadli turški razbojniki;
dogodek pa nam pripoveduja pod njo umet-
nik sam tako-le:

»V letu 1829. je 16 turških graničarjev po
dolenjem Kranjskam ropat prišlo. Eno nedeljo,
dan avgusta na večer so prišli tudi v »grene-
vahtno« stražnico, kasarno, v gorenje Vrh-
polje k Rangusu. En graničarjev je bil ob-
streljen, drugi je moral »bertijo« pokazati in
korporal je bil iz strahu skozi okno skočil.
Ta beli Kranjec je razbojnikom do Vrhpolja
moral pot kazati; klobuk je bil zato dobil,
iz Černiječe vasi, Sintič. Ta obstreljeni je bil
Rutar, drugi Taičman, trati, Šefar, je bil
ušel. Raubkomandant je bil v rdečem plajšcu
in kapi, Pierre Susa pr. 40 let star, drugi eni
so bili močno stari, 2 pa mlada.

V spomin izdelal in zapustil

Jože Rangus,

star 68 let

(v letu 1875.)

Šent-Jernej še ni nikdar toliko strahu
vžil kakor v nedeljo dne 16. avgusta l. 1829.
Kakor blisk se je bila raznesla novica, da
so se turški razbojniki župniku, Martinu
Raku, povabili v goste. Zjutraj tistega usod-
nega dne je namreč visel na velikih župnijs-
kih vratih list, ki je naznanjal, da pridejo
zvečer Turki ropat in plenit v župnišče.

Strah, grozovit strah se je bil polotil
prebivalcev. Zaani so jim bili kruti, pogostni
manjši napadi in navali divjih Turkov ne le
iz pripovedij svojih dedov in babic, ampak
starejši rod jih je doživel tudi sam.

Več stoletij zapored so bili strašna šiba
slovenskemu kmetu, zlasti dolenjskemu, kajti
nevisoki Gorjanci ga niso mogli ubraniti krvo-
ločnim sosedom; druge pomoči pa ni bilo od
nikoder.

Toda tudi turška povodenj se je unesla.
Že davno je bilo za vedno odklenkalo
silni moči te nenasitne svojati, a prikazovala
so se vendar še pogosto krdela turških in
poturčenih roparjev v naših slovenskih krajih.

nje zbornice. Sedanja kriza je kriza ustave. V Avstriji sta možna le dva načina vlade: ali absolutizem ali pa federalizem. Treba je pričeti od kraja ter ustvariti nov ustavni organ s sodelovanjem narodov. Obstanek Avstrije je po Foitovem menenju zagotovljen še za dolgo časa, ali pride čas, ko se zatečejo k jedino rešilni ideji, k federalizmu. Čehi so za državo močen obrambeni zid, zapirajoči pot iz Berlina na Dunaj; oni bodo vstrajali do zadnjega zlihleja v obrambi tega zidu.

Nemški liberalce Skedl je branil centralizem, kateri jedini da more ohraniti naši državi značaj velesile.

Mladočeh Udržal se je pritoževal radi zapostavljanja češkega jezika v armadi in se je protivil temu, da bi bil potreben jeden jedini državni in armadni jezik.

Poljak Pastor je zahteval, da se v najkrajšem času uvede dvoletna vojaška služba, da bi kmetovalcem, ki so v vojaki, dajali dopust za časa pobiranja poljskih pridelkov, da bi povečali število vojaških kapelanov in da poda vojni minister jasno izjavo o svojem stališču napram vprašanju dvoboja med častniki.

Nemški nacionalce Kaiser je napadal ministra domobranstva radi stališča, ki ga je isti zavzel o vprašanju § 14. Še huje je napal vojnega ministra, očitaje mu, da ne spoštuje pravice parlamenta. Poljak Kozlovski je zahteval, da se o dobavah za vojaštvo jemlje obzir tudi na male obrtnike. Obžaloval je zlorabo orožja od strani častnikov.

Razprava se je na to prekinila. Socijalist Ellenbogen je vprašal predsednika, da-li je pri volji izposlovati od ministra za notranje stvari, da odgovori na svoječasno stavljeno interpelacijo govorečo o oni francoski gospodičini s katero je dunajska policija grdo postopala. Predsednik je odgovoril, da bo o tej stvari govoril z ministrom. Sejo so zaključili ob 10. uri in 20 min. po noči.

Parlamentarne stvari. Proračunski odsek je včeraj soglasno odobril načrt zakona, tičeči se odprave eraričnih mitnic in sicer počenši s 1. januarjem 1902. Minister finance je izjavil, da vlada sicer ne želi, da bi se dohodki od mitnic ohranili za vedno; ker pa v okvirju proračuna ni možno poskrbeti za pokritje odpadka, ki bi nastal po odpravi mitnic, želi, da se sporazume z zbornico tudi glede vprašanja pokritja ter določi red, po katerim naj bi se zadoščalo raznim zahtevam zbornice, ki bodo obremenjale proračun.

Proti klavzuli. Hrvatski listi pišejo, da je dalmatinski državni poslanec neumoreu v svojem prizadevanju, da se klavzula v pogodbi z Italijo odpravi. Poljske poslance je baje že pridobil za to, da bodo glasovali proti obnovi klavzule. Ako se vrlenu možu posreči, da res vspešno izvojuje to borbo v obrambo koristi domačinov pred izkoriščevanjem od strani tujinstva, zagotovljena mu bo iskrena hvaležnost naših vinorodnih krajev.

Trozveza — ali se res maja? Mnogo jih je, ki že dolgo trde, da trojna zveza, ali da bo povedano točneje: pripadništvo Italije k trozvezi obstoji le še formalno, dokler trozvezi poteče čas, kar se zgodi leta 1903. No, doslej so službeni možje dosledno oporekali takim vestem. V noveji čas pa so tudi ti viri jeli postajati nekoliko bolj rezervirani. Glasovi, da Italija izstopi iz trozveze, se množe bolj in bolj, gg. diplomatje pa postajajo molčeči. Eklatanten slučaj smo doživeli baš te dni v italijanski komori. Sedanjega ministra Italije za vnanje stvari — torej voditelja vnanje politike — so bili interpelirali, da-li se je bil res izjavil za nasprotnika trozveze? In glejte: mož niti ni tajil onih svojedobnih izjav, marveč se je izognil nadaljnji diskuziji z izjavo, da tedaj ni še bil minister in da so bili oni pogovori — z bavarskim poslanikom — le privatna izjavljanja menenj. O tem pa je molčal popolnoma, da-li je sedaj, kakor minister, še takega menenja. Ta molk pa si nemoremo tolmačiti drugače, nego, da si je tudi minister Prinetti ohranil isto menenje, katero je imel zasebnik Prinetti. Kajti, ako bi bilo nasprotno resnica, bi bil gotovo — na tem ni nikakega dvoma — razpršil vsaki dvom in se izjavil za trozvezo in ne bi se bil izgovarjal, da hoče o stvari govoriti o gotovi drugi priliki. Ta rezerva, v katero se je zavijal italijanski minister v tako važni stvari, priča, da se je v službeni Italiji pričela neka evolucija v razmerju do Avstrije in Nemčije. Do tega je moralo priti. Dokler je trajala carinarska vojna med Francijo in Italijo — frivočno izzvana od zloglasnega Crispia —, dokler je

Francija zapirala svoje meje pred italijanskimi produkti — zlasti vinom — in se je vsled tega v Italiji jela pojavljati velika gospodarska kalamiteta, je bilo možno umeti, ako si je Italija iskala drugih političnih zvez, potom katerih bi na drugo stran dobila duška za svoje produkte. Vzglede temu ne treba iskati daleč: glejte le na trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Italijo, ki italijanski produkciji na ljubo ubija našo produkcijo na vinu in naše ribištvo! Ali, čim so med Italijo in Francijo navstali bolji odnošaji in je prva za svoje produkte pridobila zopet sosedaja in najpriročnejša tržišča, je zveza Italije z Nemčijo postala nezmislina in nima prava do obstanka. To pa tem manje sedaj, ko je baš Nemčija — po zahtev svojih agrarcev — začela zapirati meje tujim produktom z višanjem uvoznih carin!

Poleg tega pa delujejo v Italiji oziri na lastno finančno mizerijo in na vedno naraščajočo nemožnost za prenašanje takih bremen, kakor jih zahteva trozveza. Nadaljnji znak nastajajoče spremembe v evropski konstelaciji bi bilo tudi ostantativno bližanje Nemčije in Anglije.

Po vseh teh znakih ni kar zavračati govoric o izstopu Italije iz trozveze. In prav je tako. Jugoslovani smo bili vedno nje nasprotniki. To pa ne le zato, ker trpimo radi nje narodno, politični in gospodarski, ker je na nje račun po velikem delu zapisati vso našo mizerijo, ampak tudi zato, ker je proti naravi. Nasprotstvo med obema državama je tradicionalno in je globoko zarisano v sreih naroda na obeh straneh. Kakor pomen ima torej zveza med dvema državama, ki nasprotuje tradiciji, čustvovanju in gospodarskim koristim! Taka zveza je nezmislil; kar je nenaravnega, naj pade!

Tržaške vesti.

K govoru dra. Rybára o ljudskem štetju. Gospod dr. Rybar nas prosi, da bi ono mesto njegovega govora (glej včerajšjo »Edinost«), ki se dostaje štetja Židov, popolnili v tem-le zmislu:

Hoté dokazati, kako da so Židje posebna narodnost in kako absurdno je štetje na podlagi občevalnega jezika, je pripovedoval govornik, da na prejšnjih štetjih niso šteli Židov le po veri, ampak tudi po narodnosti. V starih geografijah vidimo tudi res navedeno toliko in toliko Italijanov, toliko in toliko Slovencev in toliko in toliko — Židov. To je dokaz, da so oblasti same smatrale Žide za posebno narodnost in ne za Italijane! A kateri Žid more zapisati za-se židovski občevalni jezik? S tem je podan eklatanten dokaz, da, navedši občevalni jezik, nismo še označili svoje narodnosti! Absurdno je torej, ako se vspehe štetja po občevalnem jeziku hoče priznavati kakor konstatiranje števila pripadnikov kake narodnosti, kakor delajo tako naše oblasti nasproti vsaki zahtevi tržaških Slovencev.

Kaj je na stvari? Zahtevamo posjasnila. Tukajšnji »Avanti« debutira že par dni senzacijonelnimi razkritji o neki veliki slepariji na škodo neke mladoletne devojke ter vpleta v afero tudi ime državnega poslanca Leopolda Mauronerja. Še več: rečeni list zahteva, naj imenovani poslanec nemudoma položi vse svoje časti, sicer da poišče poti, da ga zbornica na Dunaju sama prisili v to.

Stvar nas zanima v veliki meri. Gospod Poldo Mauroner se sicer ne more ponašati, da ga je volila naša okolica, ali fakt je, da ta gospod tudi okolico zastopa v parlamentu. To je vzrok, da se moramo zanimati za stvar.

Mi ne pravimo, da je gospod Mauroner res kriv dejanja, katerega ga dolži »Avanti«, zahtevamo pa najodločneje, da se stvar pojasni, oziroma da gospod Mauroner na način, ki bo izključal sleherni dvom, dokaže svojo nekrivdo! Kajti pošteno prebivalstvo poštene naše okolice ne more dopuščati, da bi na možu, ki na Dunaju nastopa kakor nje zastopnik, ležala le senca takega suma.

Zahtevamo torej najodločneje. Gospod Mauroner ima besedo!

Vedno objektivni. »Slovenec« pravi v svojem poročilu o shodu minole nedelje, da se je »vršil o pičli udeležbi«. Temu nasprotno konstatujemo, da smo imeli v telovadnici našega »Sokola« tudi že 1000 poslušalcev, a minole nedelje sti bili dobro dve tretjini dvorane tako napolnjeni, da so ljudje stali rama ob rami. V viharjih, n. pr. volilnih časih je seveda udeležba večja, ogromna, ali v normalnih časih smemo biti že zadovoljni s »pičlo« udeležbo. Sicer pa — z ozirom na opazko

»Slovenec« o pičli udeležbi — man merkt die Absicht und — denkt sich das seinige!

I. seveda! »Slovenec« je radoveden, da-li bomo tudi mi priporočali nasvet lista »Pučki prijatelj«, da bi se prihodnje poletje vršil shod istrskih rodoljubov, na katerem bi se posvetovali o gospodarski organizaciji istrskih Slovanov.

I, seveda ga bomo priporočali. Ali, ker dobro vemo, kakov je pomen in namen »Slovenec« apostrofe, nam spoštovani tovariš iz bele Ljubljane ne sme šteti v zlo ti-le dve vprašanji: Kdaj smo mi zanikovali potrebo gospodarske organizacije v Istri? Kdaj smo mi rekli, da je sedanja organizacija popolna in da ne potrebuje spopolnjenja? To nam naj dokaže »Slovenec«! Ako ne dokaže, bo vedel svet, kdo — podtika!

Katoliška »Edinost« krivoverskemu »Primorskemu listu«. Profesor bogoslovja v Gorici, dr. Josip Pavlica, nam je poslal popravek, priobčeni v včerajšnji številki, kjer taji, da ni hotel svojim spisom v koledarju družbe sv. Mohorja l. 1899 javno in navdušeno zvati slovensko ljudstvo, da zahteva sveto slovensko unijatsko cerkev in njene lepe in svete obrede. Da bi to našo trditev ovrgel — tega mu nihče ne veruje, kdor prav razume organizacijo katoliške cerkve, zlasti pa način kako se ustanovljajo župnije — zavija svoje besede, kjer je govoril, »da bo najboljša naroda ločiti v cerkvi tako, da bodo imeli Slovenci svoje cerkve in oltarje, Italijani pa svoje« in hoče sedaj dokazovati, da je mislil, da bi zadostovala ločitev v cerkvi. Dr. Josip Pavlica je znano danes in mu je bilo znano tudi l. 1899, da so v cerkvi ločeni Slovenci od Italijanov tako, da imajo Slovenci svoje latinske maše s slovenskim petjem in pridigami, Italijani pa svoje. Ta sedanja ločitev pa je taka, da o njej noče niti govoriti dr. Josip Pavlica. In mi mu prav damo. Tukaj smoj edini. Latinska cerkev je v Trstu in v Gorici tem načinom Slovence naravnost vrgla iz cerkve. Služba božja se obhaja za Slovence zjutraj zgodaj še v gosti temi in blagoslovi slovenski se vrše mej časom, ko je gospoda že pri obedu, delavci pa prihajajo iz svojih de'avnice.

Torej ta ločitev ni ločitev, ampak so ž njo Slovenci naravnost pahnjani iz cerkve. O bratovščinah, procesijah in drugih cerkvenih pobožnostih moramo molčati. Mesto nas govore žrtve procesije sv. Rešnjega telesa, ki so še zdaj v ječi.

Josip Pavlica je doktor bogoslovja, in tak je bil tudi leta 1899. On zna dobro, da ni mogoče ločiti razne narodnosti tako, da bi imeli svoje cerkve, župnike, itd., ako niso v različnih obredih. Nacionalne cerkve istega obreda so tukaj, kjer je narod doma v svoji hiši, nemožne. On je znal za sv. Ciril - Metodovo cerkev in le v tej slovenski unijatski cerkvi je mogoče, da Slovenci dosežejo, kar je tudi želel in ne samo menil dr. Josip Pavlica.

Nadalje nas izpravlja, da bi bil imel to mnenje samo takrat, ko ni bilo še na Goriskem visokih cerkvenih dostojanstvenikov, ampak da je ima tudi še sedaj in da je zanjo tudi že kaj storil. Ha, ha! v »Primorskem Listu«?

Nam ni do tega, da bi se pripravili z dr. Josipom Pavlico za dlako v jajcu. On je katoliški duhovnik in mi smo tudi verni katoličani. Najboljše bo torej, da se v ljubezni dogovorimo mej seboj o unijatskem vprašanju. Odgovorite nam torej, česoglašate z nami v teh-le točkah:

a) Slovenska unijatska cerkev je tako sveta, katoliška, apostolska in prava cerkev Kristova, kakor latinska.

b) Vsi obredi in vse pobožnosti v unijatski cerkvi, ker so posvečeni odobrenjem rimske stolice, so tako sveti, dobri in pravi, kakor v latinski cerkvi.

c) Vsak bi grešil, kdor bi trdil, da je latinska cerkev bolj sveta, nego unijatska ali pa narobe.

d) Prestop iz latinske cerkve v unijatsko je dovoljen, ko ga je odobril rimski papež.

Preporočila točka je mej nami in dr. Josipom Pavlico samo vprašanje: da-li bi bil slovenski narod bolj srečen v unijatski cerkvi nego v latinski. Da se tudi to vprašanje reši, je treba znati, da je unijatska cerkev delo sv. Cirila in Metoda in veledušen dar rimskih papežev. Pa tudi naša pamet ne more drugače soditi. Kaj pa sree? Ono jasno in določeno pravi, da človek je najbolj srečen doma. Torej z nami sta sv. Ciril in Metod, z nami so rimski papeži, tako nas učita naša pamet in naše sree.

Prestop Slovencev v unijatski obred ni tako težek. Zapore, ki so sedaj nastale, je povzročil kardinal Missija in avstrijska vlada. To so verige na slododi rimskega papeža. Ker je pa sezidana na trdi skali, razpočijo tudi te verige. In za to pojdemo tudi mi navdušeno v boj! Ali pojdete z nami, g. dr. Josip Pavlica?

Požar. Danes o pol ene ure popoldne je navstal požar v knjigotlačnici Dase v ulici Nuova. Velika neprilika je bila, da ravno tam popravljajo tlak in da gasilec od jedne strani niso mogli blizu se svojimi brizgalnicami. Škoda je neznatna.

Zanimiva reminiscencija. Govoré o — sit venia verbo — proganjaju, ki je je svojedobno moral trpeti naš dični Spinčić, podaja reški »Narodni list« nastopno reminiscencijo:

Bilo je pred nekoliko leti. Takrat je vladal v Trstu namestnik Rinaldini žalostnega spomina. Ta človek, rojen in vzgojen v Italiji, ostal je z dušo in telesom najhuji Italijan, a nas Slovence in Hrvate v Istri in v Primorju je mrzil in proganjal, kakor in kolikor je le mogel. Ta Rinaldini je v svoj čas poklical k sebi gospoda Spinčića, ki je bil tedaj v cesarski službi. Začel ga je nagovarjati, naj zapusti Slovence v Istri in naj jih večne brani, pa da dobi lepo službo, ki mu bo veliko nesla. G. Spinčić pa je odgovoril mirno: »Ekseelence! Ako vi tako govorite z menoj, me žalite najhuje. Ali znajte dobro, dokler bo v mojih žilah tekla zadnja kaplja krvi, bosta vsa moja skrb in vse moje delovanje obrnjena na korist in na sreečo mojega siromašnega in zapuščenega naroda v Istri.«

Na to se je Rinaldini ves razgrel od srda in je zakričal: »Ali vedite vi, da ste cesarski človek in da morate slušati in delati tako, kakor vam zapovedujemo mi!«

Gospod Spinčić je odgovoril: »Ekseelence! To je vse res, kar govorite vi. Vi me morete ta hip odpraviti od službe, ali jaz hočem to prav rad žrtvovati, da le koristim svojemu narodu! Naj se mi zgodi, kar hoče; prepričan sem, da me moji ljudje ne zapuste.«

Rinaldini je bil razsrjen in besen po takem odgovoru in prvo priliko, katero je mogel zagrabiti, je porabil v to, da se je maščeval — da je Spinčića spravil ob službo. No, Spinčić je tudi danes še državni poslanec in ljubljence svojega naroda. Pa Rinaldini? Cesarski namastnik sicer ni več. No, tudi on je ljubljence izvestnih ljudij. Ali ni on ni oni nimajo vzroka, da bi se ponašali eden z drugim. Vredni so jeden drugemu.

C. kr. poštnemu ravnateljstvu na znanje. Dae 8. t. m. je poslal naš trgovec V. svojega mladeniča na tuk. centralno pošto, da tam odda koš sadja. Naslov na pošiljati je bil slovenski. Uradnik je vprašal stranko, kaj da pomeni beseda »sadje«? Stranka, meneča, da jo uradnik vprašuje le iz nagajivosti in vedoča, da mora uradnik, ako česa ne ume, vprašati svoje tovariše in ne stranke, je odgovorila, naj g. uradnik čita na naslovu. Kaj da pomenja beseda »sadje«, je potem uradniku raztolmačila tretja oseba!

Za »sadjem« je prišla na vrsto beseda »Rieka«! Kakor za prvo, tako je uradnik vpraševal tudi za drugo. Odgovor je vdbil, kakor prvič!!

Uradnik je na to napisal »Poštno-prejemni list« na nemško-laški tiskovini! Stranka mu ga je vrnila in zahtevala nemško-slovenskega, kakoršnjega je slednjič tudi — vdbila pod št. 60!! Ali najhuje je to, da se je gospod uradnik osmelil z ukazovalnim glasom naročiti stranki, naj v prihodnje piše naslove — v laškem jeziku!!

Zaupaje nepristranosti slavnega poštnega vodstva, pričakujemo, da take uradnike pošlje tja kam — na Turško!

Trgovec.

Za naročnike telefona. Ker je bilo v poslednjem času od tukajšnjih naročnikov telefona čuti mnogo pritožb o različnih nedostatkih, pojavljajočih se v telefonski službi, in ker tudi telefonska uprava sama brezpogojno priznava, da je v tej stvari jedno leto sem opazati neko nazadovanje, mora se z zadovoljnostjo pozdravljati vest, da je v tem oziru pričakovati v bližnjem času temeljite preosnove.

Prvotni, za 1000 naročnikov preračunjeni centralni pretikalnik (Umshalter) že leta 1899. ni več zadostoval radi rapidno naraščajočega števila novih postaj, vsled česar je tudi tukajšnje poštno in brzajavno ravnateljstvo že takrat zaprosilo trgovinsko mini-

sterstvo za nov veči aparat. A iz ekonomičnih ozirov so na merodajnem mestu preložili stvar na poznejši čas in si je radi tega telefonska uprava pomagala s provizoričnim razširjevanjem pretikalnika potom sukcesivnega nameščanja pomožnih aparatov. V tej začasni uredbi, ki v mnogih slučajih uradnicam delo podvojuje in na katere rovaš gre mnogo pomot, je jedino iskati vzroka nelostatnosti novejšega časa, to tem bolj, ker se že sedaj rabijo trije taki pomožni aparati, ki se bodo morali v bližnjem času še pomnožiti s četrtim.

Kakor se čuje, odločilo se je trgovinsko ministerstvo sedaj v to, da odpomore temeljito tem nedostatkom in da sedaj rabljeni centralni pretikalnik zamenja za nov tak aparat najnovejše priredbe, kakoršni se rabijo v obeh dunajskih novih telefonskih centralah in ki so se izborna obnesli, ker njih konstrukcija omogoča minimalno poslovanje o sklepanji zvez, dočim so tudi napačne zveze toliko redkeje, v kolikor je telefonistinja, vsled olajšane manipulacije, razbremenjena in more torej s pomnoženo pazljivostjo posluževati naročnike.

Te dni je v to svrhu od trgovinskega ministerstva sem odposlani tehniški uradnik to stvar na licu mesta temeljito proučil in je upati, da osrednja oblast, boječa se prevelikih stroškov — govori se o svoti 150.000 kron — ne opusti svojih namer, temveč da v najbližnji bodočnosti z vzorno napravo odškoduje naročnike za sedanje nedostatke.

Seveda bo trebalo za to temeljito preustrojenje najmanj devet mesecev časa, ker nobena tovarna nima dotičnih aparatov za tako obsejne naprave gotovih, marveč se morajo le-ti lokalnim odnošajem primerno še le zgraditi.

Nečuvstvo postopanje «Avstrijskega Lloyd». Avstrijski Lloyd dobiva menda znatne subvencije iz državnega zaklada. Ali konkretnije povedano: iz žepov p. n. gospodov davkoplačevalcev. K tem — srečnim pripadamo menda tudi mi Hrvatje in Slovenci. Ali morda ne?! Če se motimo, če je to drugače, naj nas, kdor ve bolje, pouči o nasprotnem. Hvaležni mu bomo in ne bomo govorili o avstrijskem Lloyd. Dokler pasmo prisiljeni misliti, da tudi o participirani na žrtvah za uspevanje Lloyd, si že moramo varovati pravico, da žigosamo, ako tako društvo ostentativno prezira naš jezik. Vozni redi za vožnjo ob dalmatinski obali so bili do sedaj laški in nemški. To ni bilo le žaljivo za nas, ampak tudi goli nezmišl, ako pomislimo, da je to slovenska obal, da so pristanišča, v katerih postajajo Lloydovi parniki, hrvatska! Lloyd ima na teh črtah posla v veliki meri s hrvatskim ljudstvom. Ako torej to društvo prezira oni in isti narod, s katerim ima posla in od katerega vleče tudi dobičke, potem je tako postopanje tudi proti interesu društva samega!

Tako je bilo dosedaj: žaljivo in škodljivo. Odslej pa bo, kakor čujemo — slabše! Dosedaj so imeli laške in nemške vozne rede: na potrebo hrvatskih niso mislili. Sedaj pa prirejajo, poleg laških in nemških, še francoske in angleške vozne liste, dočim slavni Lloyd ostaja pri svojem monstruoznem nenenuju, da za Dalmacijo ne treba hrvatskih vozni redov! To je tista slavna avstrijska birokracija! Povsodi se lovi za fantomi; vsega išče, tudi onega, o čemer ve, da ne najde, le realnega življenja ne vidi. Bog ne daj! Ako bi bila drugačna ta avstrijska birokracija, zatajila bi samo sebe.

V Dalmaciji išče pač Francozov in Angležev, le onih, ki so tam in ki ostanejo tam vzlic vsem voznim rodom avstrijskega Lloyd, noče videti!! Birokracija smo rekli; gospod baron Rinaldini mora vendar nekaj storiti za tiste tisočake, ki jih vleče od Lloyd! Najprimerneje in najkomodnejše je torej, ako tudi v upravnem svetu Lloyd nadaljuje svojo birokratiško — politiko sovražstva, ki mu je toli lepo vspevala pod rokami, dokler je še iz rumene hiše tržaške ven Slovincem in Hrvatom delil — batine!

Vreme. Včeraj zjutraj se je vreme kar nenadno in popolnoma spremenilo. Poprej je bilo še zelo mrzlo, a včeraj je nenkrat nastala neka mučna neprijetna toplota in barometer je nenkrat začel rapidno padati. Nebo je bilo pokrito z rumenkastimi oblaki in padal je rudečkast dež. Veliko intenzivneje se je pojavila ta naravna prikazen v soški dolini. Iz Kobarida nam poročajo, da so bili oblaki tako intenzivno rudeči, da je bil ves Kobarid čarobno rudeče razsvetljen in da je iz streh tekla rudeča deževnica; hribe, ki so

bili s snegom pokriti, je ta čudni dež porudečil. Tudi iz Ročinja nam poročajo, da so zapazili isto prikazen. — Dež je imel rudečo barvo, ker je bila deževnica pomešana s prstjo, katera je brzkone prišla v oblake nad puščavo Sahara vsled močnega vetra Samuna, ki dviga kvišku prah iz puščave.

Ljudstvo je seveda zbok te naravne prikazni ugibali to in ono, le ne nič dobrega. Priprosti ljudje so menili, da pride najbrže grozna bolezen in različno. To so seveda le prazne govoriče, fakt pa je, da taka rapidna sprememba ni baš koristna za zdravje. Zlasti včeraj so mnogi tožili, da jih boli glava.

Aretiran begun iz ječe. Stražar Braduč je aretiral včeraj ob 5. uri pop. v gostilni »Andemo de Valle« 31letnega Antona Ponta, kateri je 26. februarja pobegnil iz ječe pri jezuitih. Ponta je bil obsojen na 5 letno ječo. Spravili so ga seveda nazaj v njegov kvartir.

(Ravno pred zaključkom lista doznajemo, da se je nepridiprav po noči obesil v zaporu. Vrv si je napravil iz — srajce.)

Nesreča na parniku. 55-letni dninar Fran Gruden iz ulice Donadoni št. 1 je ponosrečil včeraj na delu v nekem turškem parniku. Zadel ga je v nogo neki tram, kateri mu je zlomil golenico in piščal na desni nogi. Prenesli so ga v bolnišnico.

«Brivec» je izšel. Ta številka ima prav interesantno gradivo in lepe slike.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 12. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica dell' Istituto 21, hišna oprava; Corso 23, venci.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7.0, ob 2. uri popoldne 9.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 754.0. — Danes plima ob — predp. in ob 1.15 pop.: oseka ob 6.33 predpoludne in ob 6.1 popoldne.

«Dalmatinski skup» je imel v nedeljo svoj osnovalni shod. O tem shodu nam je obljubil poročilo gospod, ki se mnogo zanima za to društvo, katero utegne postati vzlevažen člen naše narodne organizacije, in ki je tudi izvoljen v odbor; prosil nas je pa, naj potrpiamo, ker hoče počakati še jutranje prve seje, v kateri se bo odbor konstituiral.

Zavodu sv. Nikolaja so došle sledeče podpore: slav. županstvo Kanal 20 K, županstvo Trnovo na Notranjskem 20 K, g. Kenda Katarina 3 K, Kranje Josipina 4 K, g. Jerič 2 K, H. Likar 6 K, katere je darovalo omizje gg. učiteljev pri g. Šebenikarju na Rakeku.

Za moško podružnico sv. Cirila in Metoda so darovali gg.: Eliza Kosič 5 K, mesto venca na krsto pokojni Katini Zupan, Katinka Erten 2 K, Ana Klatzer 1 K, Stres Marija 3 K. Krokariji »Tržaškega« podpornega in bralnega društva v veseli družbi zložili 2 K 29 stot.

Koncert pevskega društva »Kolo« bo v ponedeljek, dne 25. t. m., na praznik sv. Marije oznanjenja, pri »Ogrskem kralju«, ulica Commerciale št. 5. Na koncertu bo sodeloval vojaški orkester. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 30 novč. za osebo. (Program se prijavi tekom tega tedna.)

Slovenska čitalnica v Šklednju bo imela v nedeljo, dne 24. t. m. ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor v svojih prostorih. Udje čitalnice so vabljeni najljudneje, da se polnoštevilno udeleže tega zborovanja, da se vsaj jedenkrat v letu vidimo, koliko nas je. Občni zbori društev so navadno one prilike, ki dajejo istim nov življenski ogenj. Pridite torej vsi, da s svojo navzočnostjo povzdignemo jeden drugemu veselje in zanimanje za to prekorešno in lepo društvo!

O d b o r.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Riemanj na adresi »Prim. lista« in »Slovenec«. Pišejo nam iz Riemanj: »Primorski list« je prinesel neki dopis, datiran iz Riemanj. Ta dopis je posnel tudi ljubljanski »Slovenec«. Na to izjavljamo, da ga v Riemanjih ni človeka, ki bi bil pisal oni dopis in da je vse neresnično, kar se nam tam podtika. Čudimo se le, da je ta dopis tudi »Slovenec« ponatisnil, ki mora vendar vedeti, koliko vere gre »Primorskemu listu« v takih stvareh in ki je »Slovenec« namreč tudi dobro obveščen o razmerah v Riemanjih. Naj-

bolj pa nas je zbolelo v sree, da se tako ostudno napada škof-mučenik, ki na jugu vrši veliko misijo, da bi pravoslavne brate zopet privedl v katoliško cerkev in da se mu s takimi napadi od strani katoliških duhovnikov otežuje itak že težavno položnje.

× **Ubojstvo blizu Vodnjana.** Na železniškem tiru blizu Vodnjana našli so v nedeljo zjutraj Antona Ravnika, železniškega paznika iz železniške stražnice št. 63 — mrtvega! Ravnik je imel globoko rano v prsih, katero mu je moral zadati njegov napadalec z nožem; zadel ga je ravno v sree, kar je povzročilo najbrž takojšnjo smrt. Ubijalec je potem truplo ubitega brzkone nalašč položil na železniški tir, da se bo mislilo da je isti po nesreči padel pod železniški vlak. Govori se, da so orožniki že prijeli nekega kmeta, ki je na sumu, da je ubil paznika.

× **Kdo laže?!** Ravnatelj italijanskega gimnazija v Pazinu objavlja v »Istrii« izjavo, v kateri taji, da bi se bili na ta gimnazij vsprejeli taki dijaki, ki na hrvatskem gimnaziju niso mogli vspevati. — Vedočji, da Italijani znajo tajiti stvari, ki so vsakomur pred nosom, ako jim ne ugajajo, moramo že počakati na odgovor od druge strani. No, povdariti moramo že sedaj, da se je gospod Spinčić v svojem govoru izrečno skliceval na poročilo c. k. šolskega nadzornika.

Ker pa »Piccolo« pripominja, da je to že navaden čin brezobraznega laganja od strani Slovanov, ga moramo že vprašati: kaj pa je bilo to, da so nekateri laški poslanci v zbornici na Dunaju drzno trdili, da baron Malfatti ni izustil besed, katere je faktično izgovoril par minut poprej?! A kako naj še le imenujemo početje istih poslancev, ki so na istem odličnem mestu krivili Spinčića laži, ker je trdil, da se laški gimnazij v Pazinu vzdržuje na deželne stroške, in ki so prisegali, da ga v vzdržujejo z lastnim denarjem?!

Zakaj pa gospod ravnatelj Mitis ne pojasnjuje tega prevažnega vprašanja?! Mari se boji, da bi svet zvedel, kdo je tisti, ki taji resnice, torej — laže!!

× **Gospodarsko pevsko in bralno društvo »Neodvisnost«** za Marzige in Babiče namerja prirediti svojo prvo veselico na binkoštni ponedeljek, dne 27. maja t. l. To se naznanja s prošnjo, da sosednja bratska društva blagovole vzeti to na znanje. O d b o r.

Vesti iz Kranjske.

* **Nemškutarka nesramnost.** Iz ljubljanskih listov posnemamo, da je neki ljubljanski nemškutar z laškim imenom Andretto tako predrzen, da napada ljudi v gledališču in na ulici, ako v ljubljanskem gledališču med nemškimi predstavami govore slovenski. Torej tudi v Ljubljani, v sru naroda slovenskega, ne bi smeli govoriti slovenski! Kdaj se vendar vzdravimo na odločen odpor proti taki nesramnosti tujih priseljencev?!

* **Brezobraznost Židov.** Žid meni, da je povsod gospodar. Menda tudi v Ljubljani. Iz ljubljanskih listov posnemamo namreč, da je nekaj Židov v »Slonovic« kavarni uprizorilo celo revolucijo, ker je marker nekemu Židu prinesel tudi antisemitski dunajski list »Deutsches Volksblatt«. In zgodilo se je, da je lastnica kavarne kapitulirala pred besnečimi Židi ter odsvolila dotičnega markerja!! O da, Žid je povsodi gospodar, ali le dotlej, dokler so krščani — ovce!

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 12. (B.) (Zbornica poslancev.) Ko so bile rešene formalije je zbornica prešla na dnevni red, nadaljevala je namreč drugo čitanje predloge o kontingentu novincev. Daszynski govori proti. Mej došlimi spisi je tudi načrt zakona o spremembi in poplunjenju obrtnega reda.

80-letnica princa regenta bavarskega. MONAKOVO 12. (B.) Njegovo Veličanstvo cesar Fran Josip je danes zjutraj dopel somkaj. Vsprejala sta ga princ in princesa Leopold. Mnogoštevilno občinstvo ga je pozdravljalo s »hoch«-klici.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 12. (B.) Reuterjeva pisarna javlja iz Lorenci Marquez: Botha je pripravljen udati se ter je zahteval premirje, da more stopiti v dogovore z Dewetom. Sodi se,

da se Botha uda, tudi če bi Dewet ne storil tega.

KAPSTADT 12. (B.) Kuga se razširja nevarno. Včeraj je bilo prijavljenih 15 na novo obolelih, mej njimi tudi Evropejcev.

Trgovina in promet.

Tržne cene.

Cene se razumejo na debelo s carino vred. Kolonijalno blago:

	na 50 kg. v kronah.
Kava: Santos I.	97.—
" II.	88.—
Rio I.	97.—
" II.	89.—
Santos in Rio lavé I.	115.—
" II.	—
Laguaira lavé I.	125.—
Laguaira lavé II.	103.—
Maracaibo	105.—
Guatemala	151.—
S. Salvador	104.—
Costarica	130.—
Portorico	140.—
S. Domingo	105.—
Jamaica	—
Malabar Plant	161.—
Java W. J. B.	180.—
Moka	150.—
Popper: Singapore	97.—
Penang	91.—
Tellichery	97.—
beli	137.—
Piment	59.—
Sladka škorja: (cimet)	87.—
" electa	91.—
Riž: italijanski	16.—22.50
Indijski	10.50 15.—
Japonski	15.50 17.75
Južno sadje:	
Rožiči: (novi)	10.50 12.50
Datliži	20.—22.—
Smokve: (Calamata) v venci novi	15.50 16.50
proste	—
puljsko (Puglia)	—
smirnsko (v skatljicah)	26.—51.50
Mandeljni: sladki I. Bari novi	116.—122.—
Lešniki: siciljski	38.50
Istrija	50.—
levantijski olupljeni	54.—56.50
grozdje (cibibe): Elemé	35.—61.—
Sultanine	58.—85.—
iz Perzije	50.—55.—
črne Cismé	26.—26.50
Morea	45.—57.—
Lipari	—
Pomeranče [zaboj]	3.—12.—
Puglia [zaboj]	—
Limone	5.—6.50
Olje oljkinjo italijansko I. Bari	66.—88.—
albansko	36.—42.—
dalmatinsko	40.—45.—
bombaževa ameriško	32.—34.—
bombaževa angleško	53.—
sesamovo	—

Reklama: Vsakokrat 60.000 kron je glavni dobiček loterije »Invaliden dank«, kjer se izplača z 20 % odbitkom v gotovini Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicljivo dne 23. marca 1901.

Slabi nasledki bolezní, kateri se navadno izemijo iz prav neznatnih žledičnih slabosti, obvarujejo se popolnoma s pravčasno uporabo domačega sredstva »dra. Roze balzam za žledece«. Pristno dobiva se v tukajšnjih lekarnah in glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglasi!

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

T R S T

ZALOGA:

Via Tesa, vogal Piazza Rosario št. 2 (Solsko poslopje)

Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

MATTONI

GISSHÜBLER

naravna alkalna kislina

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEO

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod Heksko celo) priporočila svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Pakne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je pošiljanje prona.

Prevezena vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste in največje nastojavnosti s točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za umogotovitve naročbe se priprave

Josip Kraševic

Ljubljana

Dunajska filjalka
Bankne vloge na knjižico s 4%.
 Banknote, berzno posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Zaloga pohištva in ogledal
RAFAELA ITALIA
 TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, in spalnice
 prejemnice, žimnic in peresnic, ogledal in
 železnih blagajn, po cenah, da se ni bati
 konkurence.

Najbolja prevlaka za podove
 je Fernolendtov
bliščeči lak ↓ ↓ ↓
 ↓ za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako
 prejšno prevlako, se ne prilepi, se ga lahko opere in
 je trpežen. Za 10 □ m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni
 v plehasti škatli.

Ces. in kralj. privilegirana
 tovarna kemičnih izdelkov
ST. FERNOLENDT
 Zaloga:
Dunaj, I Schulerstrasse št. 21
 Ustanovljena 1832.

Razposilja se tudi po poštnem povzetju.
 Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila
 nepremoljive masti za usnje, patentovano sredstvo
 za ohranjanje podplatov „Vandol“. Kovinska čistilna
 zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in
 bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje
leščilo (biks)
 Cenik pošljem brezplačno poštne prosto

Mala oznanila.
 Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
 cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za
 besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
 zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
 po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
 obrokih. Najmanjša objava 30 nč.
 V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
 Zaloga vsakovrstnih
 vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčičarne.
H. Stibel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
 filijalka ulica Riborgo 15 ima
 veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsako-
 vrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič
 v kosih in v škatljicah, finih biskotov, različnih li-
 kerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in
 druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
 krat pečen fin in navaden kruh se razposilja po po-
 godbi in naročilu franco na dom in trgovcem v
 razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
 karna in sladčičarna,
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
 tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.
Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
 priporoča slavnemu občinstvu
 svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse
 druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svoji kavarni
 „Commercio“ in „Tedesco“
 ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
 venski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.
Muha Josip v ulici del Torro št. 12
 priporoča svojo dobro pre-
 skrbnjeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
 moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.
Prva slovenska izdelovalnica in za-
 loga raznovrstnega
 pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
 načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence
 Za mnogobrojne naročbe se toplotno priporoča svojim
 rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
 k svojim.“ Andrič Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
 (zadej e. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
 van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Nabirajte že rabljene
poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi
 najnavadnejše. S tem po-
 magate ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan.
 Lepe nabožne spominke, zlasti križevniške tožne vencc,
 svetinjske sv. Antona in praškega Jezuška dajo za
 marke. — Pisati in poslati je pisarni „L'Espresso“ v
 Bregenc (Predaleško).

Srečkanje nepreklicno
23. marca 1901

Glavni dobitek v vrednosti
60.000 KRON
 v gotovini z 20 % odbitkom.

Srečke „Invalidendank“
 po 1 krono.

priporočajo:
 Josip Bolaffio, Mandl & C.o.
 Mercurio Triestino, Ig. Neu-
 mann, Henrik Schiffmann.

„Slovenka“

se prodaja v Trstu v naslednjih tobakarnah:
 Lavrenčič (na trgu pred vojašnico), na kolodvoru južne železnice, Stanič
 (Molin piccolo), Majcen (ul. Miramar), Chiozza (Žitkova hiša), Ponte della
 Fabbra, Sv. Jakob, Sv. Anton stari. — Cena zvezku 20 novč. (40 stotink.)

Vsebina 2. zvezka: Pripovedka o kmetu. Adam Sever. — Ženski študij na
 Ruskem. Mila Vdovičeva. — Na divanu za podlistek. R. V. Lačevski. — V Le-
 ševju. Demeter. — Materi. Zorana. — Žene izobraženih krogov na delu za pro-
 sveto. Ivanka. — Očetu. Kristina. — O spolni vzgoji. Dragotin Lončar. — Bič.
 Gujinski. — Slepec Matija. Adam Sever. — O metulju. Adam Sever. Ženske v
 Rusiji. Božidar Tvorcov. — Nove knjige. — Nove skladbe. — Beleške.

Uredništvo in upravnštvo: Trst, Molin Piccolo 3. II.

„Böhmische Thomaswerke“ v Pragi
 naznanjajo da so **Jomaževe žindre**
 za Trst, Istro, Goriško in Dalmacijo tvrdki Luigi Peritz v Trstu.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in
 milo učinkujuče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih
 nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapretja. Teh kroglice, ki so tudi pod
 imenom Pserhofer-jeve kroglice ali Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice znane,
 stane škatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1
 gl. 5 kr., pri prejšnji vposiljavi zneska stane s poštne prosto pošiljativjo: 1 zavitek
 1 gl. 25 kr., 2 zavitka 2 gl. 30 kr., 3 zavitki 3 gl. 35 kr., 10 zavitkov
 9 gl. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razposiljalna zaloga
J. Pserhofer-jeva lekarna
 Dunaj I. Singerstrasse št. 15.
 Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“
 zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi
 stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozebline
 J. Pserhofer-jev, 1 lonček 40 kr., s
 poštne prosto pošiljativjo 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz
 ozkega trpotca razslizajoč, 1
 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam
 zoper golšo, 1 steklenica 40 kr.,
 pošiljativjo 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati
 izvrstno krepčilo za želodec in živce, 1
 liter kola-vina ali eliksirja 3 gl., 1/2 litra
 1 gl. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka
 želodčna tinktura (preje živ-
 ljenska

esena imenovana) — Lahko razstoplju-
 joče zdravilo, dražilnega in krepčujočega
 učinka na želodec pri oviranem prebav-
 ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajststora
 steklenice 2 gl.

J. Pserhofer-jev balzam
 zoper rane, 1 steklenica
 50 kr.

Tannochinin-pomada
 J. Pserhofer-jeva, najboljšje sredstvo
 za rast las, 1 pušica 2 gl.

Zdravilni obliž za rane
 pok. prof. Steudela, 1 lonček 50 kr., s
 poštne prosto pošiljativjo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol
 A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti
 slabi prebavi, 1 zavoj 1 gl.

Razeu tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih ogla-
 sene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbe vsi predmeti, katerih morda
 ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.
 Pošiljativje po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje
 denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.
 Če se preje vpošlje denar (najboljšje s poštno nakaznico), potem
 je poština mnogo cenejša, nego pri pošiljativh proti povzetju.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednosti: zatore
 naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
 MAL POLOZI DAR DOMU NA ALTAR:
 ZALOGA PRI IV. JEBAČINU V LJUBLJANI

Važno za vsakega!
 Razprodaja!
 Po nečuvno nizki ceni
 se dobi za samo
2 gl. 95 nč.
 krasna garnitura ob-
 stoječa iz
 14 krasnih drago-
 cenih predmetov
 in sicer:

1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud
 posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno
 urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica
 s privesom. Pariški sistem.
 1 goldin-igla, za kravate z imitir. briljanti.
 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in
 ovratnike.
 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno
 puncir.
 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
 1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih pred-
 metov z uro Anker-Remont. vred pošilja le
 za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej
 poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ
 Krakovo - Stradom 17. - Krakovo
 Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in
 povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
 Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih drago-
 cenosti brezplačno in franco.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.
 Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen
 žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Tržaška posojilnica in hranilnica
 registrirana zadruga z omejenim poroštvom,
 ulica S. Francesco št. 2, I. n.
 (Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
 tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.
 Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
 zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer
 na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6 %
 na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure se: od 9—12 dopoldne in od
 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
 poludne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

FILIJALKA
 c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
 za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban-
 kovih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse
 v krepst z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso
 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.
 v vredn. papirjih 2 % na vsako svoto. V napoleonih
 brez obresti.

Nakaznice
 na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave
 Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec
 Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu,
 Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez strokov.

Kupnja in prodaja
 bitku 1 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjumi.
 Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente
 v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih —
 provizija po jako umestnih pogojih.
 Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.
 Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke
 italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem
 kursu.
 Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati a
 srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodb

Cenjene gospodinje
 skusite da ta naša
 izborna sladna kava
 najde pot v vsako
 slovensko hišo.